

Statsminister Torps tale i Kringkastinga 20. mars 1953.

Fra Svalbard er det kommet et saertelig ulykkesbud. 19 mann er omkommet ved den fryktelig eksplosjonsulykke i Kings Bay.

Meldingen virker oppskakende, også på færdige fordi det er så kort tid siden den forrige ulykke hendte, nemlig i januar forrige år, da det omkom 9 mann i Kings Bay og 6 i Longyarbyen. Ulykken i går rammaet enda flere.

Av omkomne 19 landsmenn var de 17 gruvearbeidere, 1 stiger og 1 bergatudent. Alle disse var i likhet med så mange av våre landsmenn dratt ut til en av sivilisasjonens utposter for i ærlig og hardt strev å gjøre sin plikt mot seg selv, sine familier og sitt land.

Norske pionerer finner vi på alle steder i verden. Under tropenes sviende sol, på de store hav i Antarktis, på Amerikas prærier, på de arktiske fiskebanker og i Spitsbergens mørke og kulde. Her på Spitsbergen måtte våre kamerater føre sin strid i enkle forhold avsondret fra hjem og familie, i mørke og snestorm. De hadde sitt under harde forhold fylt av stor risiko.

Våre tanker går i dag først til alle dem som sitter igjen i Norge eller på Svalbard i sorgen og savnet av en omsorgsfull mann eller far, en kjær sønn eller bror. De hadde alle ventet å se sine kjære igjen snart. Noen skulle kanskje hjem for å bôte på heimen eller bruket. Andre hadde kanskje tenkt å legge grunnen til en ny heim. Noen skulle kanskje dyktiggjøre seg videre for sitt yrke og var reist for å få det økonomiske grunnlaget for videre skolegang.

Vi står uforskiende overfor det som er skjedd: at disse livsskjebner så brått skulle klippes over uten at de skulle få realisert sine planer til glede for sine nærmeste og til gavn for landet.

Jeg regner ved at det har vært gjort det som er mulig for å sikre driften. Når en ulykke som denne likevel ikke har kunnet unngås er det naturlig at det skyldes ekstraordinære omstendigheter. Men noe sikkert kan ikke sies før det er blitt høve til nærmere undersøkelser. Det er sendt anmodning til de norske myndigheter på Svalbard om å skaffe opplysninger som kan bringe lys over forholdet.

Jeg ser at styret har bestemt at driften ikke vil bli gjenopptatt før det gis nærmere beskjed. Selskapets styre vil ta opp med myndighetene spørsmålet om driften kan og bør fortsette.

De ofre i dyrebare og uerstattelige menneskelige liv driften hittil har krevd har vært skremmende. Kan vi ikke få sikkerhet mot at slikt som dette skal gjenta seg er det ikke noe annet alternativ enn å nedlegge driften. Spørsmålet vil bli nøye drøftet. Jeg vil forsikre at den avgjørelse som blir truffet må sette hensynet til menneskenes sikkerhet i første rekke.

Regjeringen fikk meldingen om ulykken umiddelbart for statsråd i formiddag, og i statsrådets møte ble Hans Majestet kongen orientert så langt det på det tidspunkt var mulig. Regjeringen vil selvsagt så langt det er gjørlig søke å lette byrden for dem som sitter igjen etter tapet av sine forsørgere.

Våre tanker går foruten til de pårørende også til dem som er igjen i det lille samfunn åpne i Konge Bay og som har fått denne grufulle ulykke så nær innpå livet av seg

der oppe i ensomheten.

På vegne av Regjeringen og hele det norske folk vil
gi uttrykk for
jeg vår deltakelse med dem som sitter igjen i sorgen
og savnet av sine kjære.